

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

8 ноември 2022 година*

„Преюдициално запитване — Пространство на свобода, сигурност и правосъдие —
Задържане на граждани на трети страни — Основно право на свобода — Член 6 от
Хартата на основните права на Европейския съюз — Условия за законност на
задържането — Директива 2008/115/ЕО — Член 15 — Директива 2013/33/ЕС —
Член 9 — Регламент (ЕС) № 604/2013 — Член 28 — Контрол за законност на задържането
и на продължаването на мярката за задържане — Служебна проверка — Основно право на
ефективни правни средства за защита — Член 47 от Хартата на основните права“

По съединени дела C-704/20 и C-39/21

с предмет преюдициални запитвания на основание член 267 ДФЕС, отправени от Raad van State (Държавен съвет, Нидерландия) и от Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Първоинстанционен съд Хага, заседаващ в Хертогенбос, Нидерландия) с актове съответно от 23 декември 2020 г. и 26 януари 2021 г., постъпили в Съда на 23 декември 2020 г. и 26 януари 2021 г., в рамките на производства по дела

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

срещу

C,

B (C-704/20)

и

X

срещу

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (C-39/21)

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, L. Bay Larsen, заместник-председател, Ал. Арабаджиев, С. Lycourgos (докладчик), Е. Regan, и L. S. Rossi, председатели на състави, М. Ilesič, J.-C. Bonichot, I. Jarukaitis, А. Kumin, N. Jääskinen, N. Wahl, M. Gavalec, Z. Csehi и О. Spineanu-Matei, съдии,

* Език на производството: нидерландски.

генерален адвокат: J. Richard de la Tour,

секретар: M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 1 март 2022 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за С и В от P. H. Hillen, адвокат,
- за X от C. F. Wassenaar, адвокат,
- за нидерландското правителство от K. Bulterman и P. Huurnink в качеството на представители,
- за Европейската комисия от A. Azéma, C. Cattabriga и G. Wils в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 21 юни 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалните запитвания се отнасят до тълкуването на член 15 от Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, 2008 г., стр. 98), на членове 9 и 21 от Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (ОВ L 180, 2013 г., стр. 96) и на членове 6 и 28 от Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство (ОВ L 180, 2013 г., стр. 31), във връзка с членове 6, 24 и 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).
- 2 Запитванията са отправени в рамките на спорове между В, С и X — граждани на трети страни, и Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Държавен секретар по въпросите на правосъдието и сигурността, Нидерландия, наричан по-нататък „държавният секретар“) относно законосъобразността на постановени спрямо тези три лица мерки за задържане.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2008/115

- 3 Член 1 от Директива 2008/115, озаглавен „Предмет“, гласи:

„Настоящата директива определя общите стандарти и процедури, които се прилагат в държавите членки по отношение на връщането на граждани на трети страни, които са в незаконен престой, в съответствие с основните права, които се явяват общи принципи на правото на [Съюза], както и на международното право, включително задълженията в областта на защитата на бежанците и правата на човека“.

- 4 Член 3 от тази директива, озаглавен „Определения“, предвижда:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[...]

9. „уязвими лица“ означава малолетни или непълнолетни лица, непридружени малолетни или непълнолетни лица, лица с увреждания, възрастни хора, бременни жени, самотни родители с малолетни или непълнолетни деца и лица, които са били подложени на мъчения, изнасилване или други сериозни форми на психическо, физическо или сексуално насилие“.

- 5 Член 4 от посочената директива, озаглавен „По-благоприятни разпоредби“, гласи в параграф 3:

„С настоящата директива не се засяга правото на държавите членки да приемат или да продължат да прилагат разпоредби, които са по-благоприятни за лицата, по отношение на които тя се прилага, при условие че подобни разпоредби са съвместими с настоящата директива“.

- 6 Член 15 от същата директива, озаглавен „Задържане“, предвижда:

„1. Освен ако в конкретния случай не могат да се приложат ефективно други достатъчни, но по-леки принудителни мерки, държавите членки могат да задържат гражданин на трета страна, по отношение на когото са образувани процедури за връщане, само за да се подготви връщането и/или да се извърши процес[ът] на извеждане, и по-специално когато:

а) е налице опасност от укриване; или

б) засегнатият гражданин на трета страна избягва или възпрепятства подготовката на връщането или процеса по извеждането.

Всяко едно задържане е за възможно най-кратък срок и продължава единствено по време на процедурите по извеждане и при надлежно изпълнение на тези процедури.

2. Задържането се постановява от административните или съдебните власти.

Задържането се постановява в писмен вид и включва фактическите и правните основания.

Когато е постановено задържане от административни органи, държавите членки:

- а) или осигуряват бърз съдебен контрол на законността на задържането, който се осъществява във възможно най-кратък срок след началото на задържането;
- б) или предоставят на съответния гражданин на трета страна правото да започне производство, при което решението за законността на задържането подлежи на бърз съдебен контрол, при който съдът се произнася във възможно най-кратък срок след започването на съответното производство. В такъв случай държавите членки уведомяват незабавно засегнатия гражданин на трета страна относно възможността да започн[е] подобно производство.

Засегнатият гражданин на трета страна се освобождава незабавно, в случай че задържането се окаже незаконно.

3. Във всеки един случай задържането се преразглежда през разумни интервали или по молба на засегнатия гражданин на трета страна, или служебно. В случай на продължителни срокове за задържане актовете по преразглеждане подлежат на съдебен контрол.

4. Когато стане ясно, че вече не съществува разумна възможност за извеждане по правни или други съображения или че вече не съществуват посочените в параграф 1 условия, задържането престава да бъде оправдано и засегнатото лице се освобождава незабавно.

5. Задържането продължава, докато съществуват посочените в параграф 1 условия и то е необходимо, за да се гарантира успешно извеждане. Всяка държава членка определя максимална продължителност за задържане, която не може да надвишава шест месеца.

6. Държавите членки не могат да удължават посочения в параграф 5 срок освен за ограничен срок, който не надвишава допълнителни дванадесет месеца в съответствие с националното законодателство, в случаите когато, независимо от положените от тях разумни усилия, е вероятно операцията по извеждането да продължи по-дълго поради:

- а) липса на съдействие от съответния гражданин на трета страна или;
- б) забавяне при получаването на необходимата документация от трети страни“.

Директива 2013/33

7 Член 1 от Директива 2013/33, озаглавен „Цел“, гласи:

„Настоящата директива има за цел да определи стандарти за приемането в държавите членки на кандидати за международна закрила [...]“.

8 Член 2 от тази директива, озаглавен „Определения“, гласи:

„За целите на настоящата директива:

[...]

з) „задържане“ означава всяка мярка на изолиране на кандидат от държавата членка в определено място, където кандидатът е лишен от свободата си на придвижване“.

9 Член 8 от посочената директива, озаглавен „Задържане“, има следния текст:

„1. Държавите членки не могат да задържат едно лице единствено поради това, че то е кандидат за международна закрила в съответствие с Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила [ОВ L 180, 2013 г., стр. 60].

2. Когато се окаже необходимо и въз основа на преценка на всеки случай поотделно, държавите членки могат да задържат кандидат, ако не могат да бъдат приложени ефективно по-леки принудителни алтернативни мерки.

3. Кандидат може да бъде задържан единствено:

а) с цел установяване или проверка на неговата самоличност или националност;

б) с цел установяване на елементите, на които се основава молбата за международна закрила, което не би могло да бъде извършено, ако няма задържане, особено когато съществува риск кандидатът да се укрие;

в) с цел да се вземе решение в хода на процедура относно правото на кандидата да влезе на територията;

г) когато е задържан по процедура за връщане съгласно Директива [2008/115], за да се подготви връщането и/или да се извърши процесът на извеждане и съответната държава членка може да докаже чрез обективни критерии, включително че кандидатът вече е имал възможност за достъп до процедурата за предоставяне на убежище, че има разумни основания да се предположи, че той подава молбата за международна закрила единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на решението за връщане;

д) когато това се налага с цел защита на националната сигурност или на обществения ред;

е) в съответствие с член 28 от Регламент [№ 604/2013].

Основанията за задържане трябва да са предвидени в националното право.

4. Държавите членки гарантират, че в националното право са предвидени правила във връзка с алтернативи на задържането, като задължение за редовно явяване пред органите, внасяне на парична гаранция или задължение лицето да остане на точно определено място“.

10 Член 9 от същата директива, озаглавен „Гаранции за задържаните кандидати“, предвижда:

„1. Кандидатът се задържа единствено за възможно най-кратък срок и задържането продължава само докато са приложими основанията, предвидени в член 8, параграф 3.

Административните процедури, които се отнасят до основанията за задържане, предвидени в член 8, параграф 3, се изпълняват надлежно. Забавянията при административните процедури, които не могат да бъдат вменени в отговорност на кандидата, не оправдават продължаване на задържането.

2. Задържането на кандидата се постановява в писмена форма от съдебните или административните органи. В заповедта за задържане се посочват фактическите и правни основания за задържането.

3. Когато задържането е разпоредено от административните органи, държавите членки осигуряват бърз съдебен контрол за законосъобразността на задържането, който се провежда служебно и/или по искане на кандидата. Когато съдебният контрол се провежда служебно, решението в рамките на този контрол се взема във възможно най-кратък срок след началото на задържането. Когато този съдебен контрол се провежда по искане на кандидата, решението в рамките на този контрол се взема във възможно най-кратък срок след началото на съответната процедура. За тази цел държавите членки определят в националното право срока, в рамките на който се осъществява служебно провежданият съдебен контрол и/или съдебният контрол по искане на кандидата.

Когато в резултат от проведения съдебен контрол е установено, че задържането е незаконосъобразно, съответният кандидат се освобождава незабавно.

4. Задържаните кандидати се уведомяват незабавно в писмена форма на език, който разбират или за който има достатъчно основания да се предполага, че разбират, за основанията за задържането и за процедурите, предвидени в националното право за оспорване на заповедта за задържане, както и за възможността да поиска[т] безплатна правна помощ и безплатно представителство.

5. Задържането се преразглежда от съдебен орган през разумни интервали от време служебно и/или по искане на съответния кандидат, по-специално когато това задържане е с удължен срок, когато възникнат относими обстоятелства или се получи нова информация, която засяга законосъобразността на задържането.

6. В случаите на съдебен контрол на заповедта за задържане, предвиден в параграф 3, държавите членки осигуряват достъп на кандидатите до безплатна правна помощ и безплатно представителство. Това включва най-малко изготвянето на необходимите за процеса документи и участие в изслушването пред съдебните органи от името на кандидата.

[...]“.

11 Член 21 от Директива 2013/33, озаглавен „Общ принцип“, гласи:

„Държавите членки отчитат в националното право за прилагане на настоящата директива специфичното положение на уязвимите лица, като ненавършилите пълнолетие [...]“.

Регламент № 604/2013

- 12 Член 1 („Предмет“) от Регламент № 604/2013 гласи:

„С настоящия регламент се установяват критерии и механизми за определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или лице без гражданство [...]“.

- 13 Член 6 („Гаранции за ненавършили пълнолетие“) от този регламент предвижда в параграф 1:

„Висшият интерес на детето следва да бъде от първостепенно значение за държавите членки по отношение на всички процедури, предвидени в настоящия регламент“.

- 14 Член 28 („Задържане“) от посочения регламент гласи:

„1. Държавите членки не могат да задържат дадено лице единствено поради това, че спрямо него се провежда процедурата, установена с настоящия регламент.

2. Когато е налице значителен риск от укриване, държавите членки могат да задържат съответните лица, за да осигурят изпълнението на процедурите за прехвърляне в съответствие с настоящия регламент, на основата на индивидуална оценка и само доколкото задържането е пропорционално и при условие че не е възможно ефективно прилагане на други алтернативни принудителни мерки.

3. Задържането е за възможно най-кратък срок и не надвишава времето, което с основание може да се смята за необходимо за надлежното извършване на необходимите административни процедури до осъществяването на прехвърлянето съгласно настоящия регламент.

Когато дадено лице е задържано съгласно настоящия член, срокът за подаване на искане за поемане на отговорност или за обратно приемане не надвишава един месец от подаването на молбата. Държавата членка, провеждаща процедурата в съответствие с настоящия регламент, в такива случаи изисква спешен отговор. Този отговор се дава в срок от две седмици от получаване на искането. Липсата на отговор в рамките на срока от две седмици се счита за приемане на искането и поражда задължението за поемане на отговорност за лицето или за обратното му приемане, включително задължението за подходяща организация на пристигането му.

Когато дадено лице е задържано съгласно настоящия член, прехвърлянето му от молещата държава членка към компетентната държава членка се осъществява веднага щом това е възможно на практика и най-късно в срок от шест седмици от мълчаливото или изричното приемане на искането за поемане на отговорност или обратно приемане от друга държава членка на въпросното лице [...].

Ако молещата държава членка не спази сроковете за подаване на искането за поемане на отговорност или за обратно приемане, или ако прехвърлянето не се извърши в рамките на посочения в трета алинея шестседмичен срок, задържането на лицето не може да продължава. [...]

4. По отношение на условията на задържане на лицата и гаранциите, приложими към задържаните лица, за да се осигури изпълнението на процедурите за прехвърляне в компетентната държава членка, се прилагат членове 9, 10 и 11 от Директива [2013/33]“.

Нидерландското право

Vw

- 15 Член 59, параграф 1, буква а) от Wet tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet (Vreemdelingenwet 2000) (Закон за чужденците от 2000 г.) от 23 ноември 2000 г. (Stb. 2000 г., бр. 495), изменен, считано от 31 декември 2011 г., за целите на транспонирането на Директива 2008/115 в нидерландското право (наричан по-нататък „Vw“) гласи, че ако е необходимо по съображения за обществен ред или национална сигурност, държавният секретар може да разпорежи задържането на незаконно пребиваващ чужденец с оглед на извеждането му от територията на страната.
- 16 Член 59а от Vw гласи, че чужденците, за които се прилага Регламент № 604/2013, могат при спазване на член 28 от този регламент да бъдат задържани с оглед на прехвърлянето им в държавата членка, компетентна да разгледа подадената от тях на нидерландска територия молба за международна закрила.
- 17 Член 59b от Vw предвижда, че някои чужденци, които са поискали издаване на разрешение за пребиваване, могат да бъдат задържани, ако това е необходимо, за да се установи самоличността или гражданството им или за да се получат други необходими за разглеждането на молбата данни, в частност когато е налице опасност от укриване.
- 18 Член 91, параграф 2 от Vw гласи:
- „Ако прецени, че изложеното оплакване не е основание за отмяна, [Raad van State (Държавният съвет), заседаващ като въззивна инстанция] може да мотивира решението си само с тази констатация“.
- 19 Член 94 от Vw гласи:
- „1. Не по-късно от 28 дни от връчването на решението за налагане на свързана с лишаване от свобода мярка по членове [...] 59, 59а и 59b, [държавният секретар] уведомява за това [компетентния съд], освен ако самият чужденец вече не е подал жалба. С уведомяването на съда се счита, че чужденецът е подал жалба срещу решението за налагане на свързаната с лишаване от свобода мярка. Обжалването обхваща и въпроса за присъждането на обезщетение.
- [...]
4. Съдът незабавно насрочва съдебно заседание. Съдебното заседание се провежда не по-късно от 14 дни, считано от получаването на жалбата или уведомлението. [...]

[...]

6. Съдът уважава жалбата, ако прецени, че прилагането или изпълнението на мярката е в противоречие с настоящия закон, или ако, след като претегли всички засегнати интереси, прецени, че няма основание за налагането ѝ. В този случай съдът разпорежда отмяна на мярката или промяна на условията на нейното изпълнение.

[...]“.

Awb

- 20 Член 8:69 от wet houdende algemene regels van bestuursrecht (Algemene wet bestuursrecht) [Закон за определяне на общите административни правила (Общ административен закон)] от 4 юни 1992 г. (Stb. 1992 г., бр. 315) в приложимата си към фактите по главните производства редакция (наричан по-нататък „Awb“) гласи:

„1. Сезираният съд се произнася въз основа на жалбата, представените доказателства, предварителното и съдебното следствие.

2. Съдът допълва служебно правните основания.

3. Съдът може да допълва служебно фактите“.

- 21 Съгласно член 8:77 от Awb:

„1. В писменото решение се посочват:

[...]

b. мотивите на решението,

[...]“.

Споровете в главните производства и преюдициалните въпроси

Делата относно В и С (C-704/20)

- 22 В, алжирски гражданин, заявява намерението си да подаде молба за международна закрила в Нидерландия. С решение от 3 юни 2019 г. държавният секретар разпорежда задържането му на основание член 59b от Vw с цел да се установят самоличността му и обстоятелствата, необходими за разглеждането на тази молба.
- 23 В обжалва това решение пред Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Първоинстанционен съд Хага, заседаващ в Хертогенбос, Нидерландия).
- 24 С решение от 18 юни 2019 г., без да се произнася по основанията, изтъкнати в подкрепа на жалбата, този съд я уважава на основание, което не е посочено от В, а именно че държавният секретар не е действал надлежно. Посоченият съд съответно разпорежда отмяната на мярката за задържане на В и му присъжда обезщетение.

- 25 С е гражданин на Сиера Леоне. С решение от 5 юни 2019 г. държавният секретар разпорежда задържането му на основание член 59а от Vw с оглед на прехвърлянето му в Италия съгласно Регламент № 604/2013.
- 26 С обжалва това решение пред Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Първоинстанционен съд Хага, заседаващ в Хертогенбос).
- 27 С решение от 19 юни 2019 г. този съд приема, че не са налице изтъкнатите от С основания, но уважава жалбата по съображение, че държавният секретар не е организирал надлежно прехвърлянето му в Италия. Посоченият съд съответно разпорежда отмяната на мярката за задържане на С и му присъжда обезщетение.
- 28 Държавният секретар подава срещу решенията, посочени в точки 24 и 27 от настоящото решение, въззивна жалба пред Raad van State (Държавен съвет, Нидерландия). Последният иска от Съда да се произнесе по поддържаното от В и С, както и от някои нидерландски съдилища, становище, че съгласно правото на Съюза съдилищата са длъжни да проверяват служебно всички условия за законосъобразност на мерките за задържане.
- 29 Що се отнася именно до правото на Съюза, запитващата юрисдикция установява най-напред, че към момента на задържането си В и С пребивават законно в Нидерландия. Тази юрисдикция съответно приема, че в случая релевантните правила във връзка със задържането са съдържащите се в Директива 2013/33 и Регламент № 604/2013, но иска при разглеждането на поставения въпрос да бъде взета предвид и Директива 2008/115.
- 30 По-нататък посочената юрисдикция обяснява, че предвидените в тези актове от правото на Съюза задържания са регламентирани в Нидерландия от административнопроцесуалното право, което по принцип не допуска нидерландските съдилища служебно да проверяват дали не са налице непосочени от заинтересованото лице нарушения на условията за законност. Единственото изключение от този принцип се отнася до контрола за спазване на нормите от обществен ред, като тези относно компетентността и достъпа до правосъдие.
- 31 Запитващата юрисдикция отбелязва, че условията за законосъобразност на мярка за задържане на гражданин на трета страна са много на брой. Те се отнасят в частност до физическото задържане на съответното лице, до проверката на самоличността, гражданството и правото му на пребиваване, до правото на консулска, правна и езикова помощ на това лице, до правото му на защита, до наличието на опасност от укриване или от избягване на проверки, до възможността за извеждане или прехвърляне на лицето, до положената от държавния секретар грижа, до подписването и момента на постановяване на мярката за задържане, както и до това дали въпросната мярка е в съответствие с принципа на пропорционалност.
- 32 Тази юрисдикция счита, че от правото на Съюза не произтича задължение служебно да се проверяват всички тези условия за законосъобразност. Тя смята, че от решение от 7 юни 2007 г., *van der Weerd* и др. (C-222/05—C-225/05, EU:C:2007:318), е видно, че правото на Съюза не задължава съда в производство относно законосъобразността на административен акт да проверява служебно дали са спазени разпоредбите на това право, освен ако в правния ред на Съюза те заемат място, сравнимо с това на нормите от обществен ред, или ако в съответното производство страните не могат да излагат като основание нарушаването на посоченото право. Според запитващата юрисдикция обаче

условията във връзка със задържането нямат същия ранг като националните норми от обществен ред и в Нидерландия чужденецът може да излага като основание нарушаването на условията за законосъобразност на взетата спрямо него мярка за задържане.

- 33 По силата на принципа на процесуалната автономия държавите членки имали право да забранят на националните съдилища служебно да разглеждат факти или основания, когато упражняват съдебен контрол върху взети спрямо граждани на трети страни мерки за задържане.
- 34 Такава забрана не нарушавала принципа на ефективност, тъй като гражданите на трети страни имали бърз и безплатен достъп до правосъдие и могли да посочват всички основания, които поискат.
- 35 Въпросната забрана не нарушавала и принципа на равностойност. В това отношение запитващата юрисдикция отбелязва, че тълкува член 8:69, параграфи 2 и 3 от Awb като отнасящ се до всички административни производства, а не само конкретно до свързаните с мерки за задържане. Според това тълкуване параграф 2 от този член задължавал съда да подведе под съответните правни норми посочените от лицето основания, а параграф 3 от същия член му позволявал да не се ограничава само с представените от страните факти. От страните обаче се очаквало да представят *prima facie* доказателства, които впоследствие съдът евентуално да допълни, например като призове свидетели.
- 36 Запитващата юрисдикция добавя, че гаранциите, конкретно предвидени в Директива 2008/115, Директива 2013/33 и Регламент № 604/2013 във връзка със задържането, са приложени от нидерландския законодател, в частност с член 94 от Vw. Всъщност тази разпоредба гарантирала, че всяка мярка за задържане подлежи на съдебен контрол.
- 37 При тези обстоятелства Raad van State (Държавен съвет) решава да спре производствата по делата и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Предвижда ли правото на Съюза, и по-специално член 15, параграф 2 от [Директива 2008/115] и член 9 от [Директива 2013/33] във връзка с член 6 от [Хартата] задължителен служебен съдебен контрол в смисъл, че съдът е длъжен по собствен почин (*ex officio*) да прецени дали са изпълнени всички условия за задържането, включително онези, чието изпълнение чужденецът не е оспорил, въпреки че е имал възможност да го направи?“.

Делото относно X (C-39/21)

- 38 X е марокански гражданин, роден през 1973 г. С решение от 1 ноември 2020 г. държавният секретар го задържа на основание член 59, параграф 1, буква а) от Vw, който е част от разпоредбите, с които Директива 2008/115 е транспонирана в нидерландското право. Тази мярка за задържане е обоснована със защитата на обществения ред, тъй като съществувала опасност X да избегне проверките и да възпрепятства извеждането си от страната.
- 39 С решение от 14 декември 2020 г. Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Първоинстанционен съд Хага, заседаващ в Хертогенбос) отхвърля жалбата на X срещу въпросната мярка за задържане.

- 40 На 8 януари 2021 г. Х обжалва пред Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Първоинстанционен съд Хага, заседаващ в Хертогенбос) продължаването на същата мярка за задържане. В подкрепа на жалбата си той се позовава на липсата на възможност да бъде изведен от страната в разумен срок.
- 41 Запитващата юрисдикция уточнява, че преценката законосъобразно ли е продължаването на мярката трябва да е само за периода, започващ на 8 декември 2020 г. Всъщност законността на задържането на Х в периода преди тази дата била преценена в решението ѝ от 14 декември 2020 г.
- 42 Тази юрисдикция иска да получи разяснения относно произтичащите от правото на Съюза изисквания във връзка със степента на съдебния контрол за законосъобразност на мерките за задържане.
- 43 В това отношение посочената юрисдикция посочва, че за жалбите, подадени от граждани на трети страни срещу постановени от държавния секретар мерки за задържане, е приложимо нидерландското административно право и че член 8:69, параграф 1 от Awb задължава сезираните с такива жалби съдии да се произнасят въз основа на тези жалби, представените доказателства, предварителното и съдебното следствие.
- 44 Това правило несъмнено било смекчено с параграфи 2 и 3 от този член, съгласно които съдът служебно допълва правните основания и служебно може да допълва фактите. Raad van State (Държавен съвет) обаче възприел особено стриктно тълкуване на тези параграфи, съгласно което единственото правомощие за служебно разглеждане, с което разполагат съдиите, е да проверят дали са спазени правилата относно компетентността, достъпа до правосъдие и правото на справедлив процес. В този смисъл на съдиите било забранено служебно да разглеждат правни или фактически обстоятелства, когато преценяват по същество дали мярката за задържане е законосъобразна. Тази забрана се прилагала и когато става въпрос за уязвимо лице, каквото е ненавършилото пълнолетие лице.
- 45 Запитващата юрисдикция посочва, че когато съдилища, сезирани с жалба срещу мярка за задържане, все пак служебно разгледат фактически или правни обстоятелства, държавният секретар систематично обжалва решенията им пред Raad van State (Държавен съвет) и винаги печели делата.
- 46 Запитващата юрисдикция уточнява, че в случая за периода, започващ на 8 декември 2020 г., разполага с доклад от интервю от половин страница и последващ доклад от 8 януари 2021 г. под формата на формуляр, посочващ конкретните мерки, предприети от нидерландските власти за извеждането на лицето извън страната.
- 47 Тази юрисдикция счита, че от една толкова кратка преписка е невъзможно да се изведат всички факти от значение за преценката дали продължаването на мярката за задържането е законосъобразно. Тя посочва, че що се отнася до случая по главното производство, иска по-специално да установи дали нидерландските власти са преценили надлежно възможността да приложат по-лека принудителна мярка. Исква също да установи каква помощ Х може да получи в центъра за задържане, за да се справи с наркотичната зависимост, от която страда и която е посочил в жалбата си.

- 48 Тъй като не е оправомощена да разглежда служебно такива обстоятелства, запитващата юрисдикция счита, че е лишена от възможността да прецени дали продължаването на мярката за задържане е законосъобразно от гледна точка на всички релевантни обстоятелства. Това положение би могло да се счита за несъвместимо с основното право на ефективни правни средства за защита, закрепено в член 47 от Хартата, още повече че не е възможно да се обжалват въззивно решенията, с които се продължава действието на мерки за задържане. Според тази юрисдикция, за да бъде ефективна съдебната защита по този вид дела, сезираният съд трябва да бъде в състояние да осигури в пълна степен зачитането на основното право на свобода, закрепено в член 6 от Хартата.
- 49 Що се отнася до задължението за мотивиране по член 8:77, параграф 1, буква б) от Awb, посочената юрисдикция подчертава още, че в член 91, параграф 2 от Vw е предвидено изключение в смисъл, че Raad van State (Държавен съвет), който се произнася като въззивна инстанция по решения относно задържане, може да изложи съкратени мотиви, свеждащи се по същество до констатацията, че заинтересованото лице не е изтъкнало основателни оплаквания.
- 50 Според запитващата юрисдикция такова изключение лишава заинтересованите лица от правото им на ефективни правни средства за защита. Според нея член 47 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че достъпът до правосъдие във връзка с режима на чужденците включва и право на мотивирано по същество решение на съда, който се произнася като втора и последна инстанция.
- 51 При тези обстоятелства Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Първоинстанционен съд Хага, заседаващ в Хертогенбос) решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Позволено ли е на държавите членки с оглед на член 47 от [Хартата] във връзка с членове 6 и 53 от нея и в контекста на член 15, параграф 2, буква б) от [Директива 2008/115], на член 9, параграф 3 от [Директива 2013/33] и на член 28, параграф 4 от [Регламент № 604/2013] да регламентират по такъв начин съдебното производство, в рамките на което може да се оспорва постановеното от съответните административни органи задържане с цел извеждане, че на сезирания съд да е забранено служебно да проверява и преценява всички аспекти на законността на задържането, както и незабавно да го прекратява и да постановява незабавното освобождаване на чужденеца, ако служебно установи, че задържането е незаконно? Ако Съдът приеме, че такава национална правна уредба е несъвместима с правото на Съюза, означава ли това също и че когато чужденецът поиска от сезирания съд да бъде освободен, този съд винаги е длъжен да подложи на активна и задълбочена служебна проверка и преценка всички факти и обстоятелства, които са от значение за законността на задържането?
- 2) Следва ли отговорът на първия въпрос да бъде различен с оглед на член 24, параграф 2 от Хартата във връзка с член 3, точка 9 от [Директива 2008/115], член 21 от [Директива 2013/33] и член 6 от [Регламент № 604/2013], когато задържаният от съответните административни органи чужденец не е навършил пълнолетие?

- 3) Следва ли от правото на ефективни правни средства за защита, гарантирано с член 47 от Хартата във връзка с член 6 и член 53 от нея и в контекста на член 15, параграф 2, буква б) от [Директива 2008/115], на член 9, параграф 3 от [Директива 2013/33] и на член 28, параграф 4 от [Регламент № 604/2013], че когато чужденецът иска от съда да отмени задържането му и да го освободи, решението на всяка съдебна инстанция по това искане трябва да е надлежно мотивирано по същество, в случай че това правно средство за защита впрочем е регламентирано така както в тази държава членка? Ако Съдът приеме за несъвместима с правото на Съюза национална съдебна практика, съгласно която второинстанционният съд, правораздаващ като последна инстанция, може просто да постанови решение, без да излага мотиви по същество, предвид начина, по който впрочем е регламентирано това правно средство за защита в тази държава членка, следва ли да се смята, че предвид уязвимото положение на чужденеца, същественото значение на производствата във връзка с режима на чужденците и констатацията, че що се отнася до правната защита, тези производства се различават от всички останали административни производства, като предоставят на чужденците същите слаби процесуални гаранции, каквито са предвидени и в производството по задържане, това правомощие на съда, който правораздава като втора и последна съдебна инстанция по дела в областта на убежището и по общите дела във връзка с режима на чужденците, трябва също да се счита за несъвместимо с правото на Съюза? Следва ли отговорът на тези въпроси да бъде различен с оглед на член 24, параграф 2 от Хартата, когато чужденецът, обжалващ постановено от съответните административни органи решение във връзка с режима на чужденците, не е навършил пълнолетие?“.

Производството пред Съда

- 52 Съгласно член 107, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда по искане на запитващата юрисдикция или, по изключение, служебно, преюдициално запитване, което повдига един или няколко въпроса, отнасящи се до областите, свързани с пространството на свобода, сигурност и правосъдие, може да се разгледа по реда на спешното производство.
- 53 Тъй като Х е задържан и съответно лишен от свобода към датата, на която Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Първоинстанционен съд Хага, заседаващ в Хертогенбос) отправя преюдициалното запитване, тази юрисдикция иска дело C-39/21 да се разгледа по реда на това производство.
- 54 На 25 февруари 2021 г. по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат пети състав на Съда решава да уважи искането дело C-39/21 да се разгледа по реда на спешното преюдициално производство.
- 55 Поради частичната връзка между дела C-704/20 и C-39/21 той служебно решава да приложи този ред и по дело C-704/20.
- 56 От друга страна, взема решение тези дела да бъдат препратени на Съда, за да бъдат преразпределени на голям състав.
- 57 Посочените дела освен това са съединени за целите на писмената и устната фаза на производството и на съдебното решение.

- 58 На 31 март 2021 г. Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Първоинстанционен съд Хага, заседаващ в Хертогенбос) уведомява Съда, че с междинно решение от 26 март 2021 г. е прекратил задържането на Х.
- 59 С оглед на тази информация Съдът констатира, че вече не са налице условията, предвидени за прилагането на спешното преюдициално производство, и решава, че дела C-704/20 и C-39/21 трябва да се разгледат по общия ред.
- 60 Впоследствие Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Първоинстанционен съд Хага, заседаващ в Хертогенбос) уведомява Съда, че с решение от 26 април 2021 г. е присъдил на Х обезщетение, тъй като задържането му е незаконно и му е причинило вреди. В очакване Съдът да отговори на преюдициалните ѝ въпроси, тази юрисдикция все пак отлага произнасянето по въпроса дали Х има право на по-голямо обезщетение.

По преюдициалните въпроси

По допустимостта

- 61 Въпросите, свързани с тълкуването на правото на Съюза и поставени от националния съд в нормативната и фактическата рамка, която той определя съгласно своите правомощия и проверката на чиято точност не е задача на Съда, се ползват с презумпция за релевантност. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само ако е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решение от 19 май 2022 г., Специализирана прокуратура (Производство срещу обвиняем, който се е укрил), C-569/20, EU:C:2022:401, т. 20 и цитираната съдебна практика).
- 62 По дело C-39/21 проблемът със задържането на ненавършило пълнолетие лице, посочен от Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Първоинстанционен съд Хага, заседаващ в Хертогенбос) във втория му преюдициален въпрос, е хипотетичен. Всъщност от акта за преюдициално запитване по това дело недвусмислено личи, че Х, който е роден през 1973 г. и съответно е пълнолетен, е единственото лице, субект на производството, във връзка с което е отправено преюдициалното запитване.
- 63 Евентуален отговор на втория преюдициален въпрос по дело C-39/21 съответно не би бил от никаква полза за запитващата юрисдикция при решаването на спора в главното производство по това дело, а би означавал Съдът да даде консултативно становище. Следователно този втори преюдициален въпрос е недопустим.
- 64 Що се отнася, от друга страна, до третия преюдициален въпрос по дело C-39/21, следва да се отбележи, че с него по същество се пита дали е допустимо националният съд, който евентуално се произнася като въззивна инстанция по дело относно контрол за законосъобразност на мярка за задържане, да се ограничи с излагането на съкратени мотиви.

- 65 Както обаче следва от информацията от акта за преюдициално запитване по дело C-39/21, обобщена в точки 40 и 48 от настоящото решение, *Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Първоинстанционен съд Хага, заседаващ в Хертогенбос) ще се произнесе като първа и последна инстанция по продължаването на наложената на X мярка за задържане.
- 66 Макар чрез обобщените в точки 49 и 50 от настоящото решение съображения тази юрисдикция несъмнено да сочи, че нидерландското право допуска решенията за задържане да се обжалват въззивно пред *Raad van State* (Държавен съвет), въпросът за обхвата на задължението на същия да се мотивира в такива случаи, е напълно хипотетичен, що се отнася до висящото пред *Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Първоинстанционен съд Хага) дело, което на първа и последна инстанция се отнася до продължаването на съответната мярка за задържане.
- 67 Следователно евентуалният отговор на Съда на третия преюдициален въпрос по дело C-39/21 не би бил необходим за ефективното решаване на висящия пред запитващата юрисдикция спор по това дело (вж. в този смисъл решение от 26 март 2020 г., *Miasto Łowicz и Prokurator Generalny*, C-558/18 и C-563/18, EU:C:2020:234, т. 44 и цитираната съдебна практика).
- 68 Следва също да се уточни, че независимо от частичната връзка между дела C-704/20 и C-39/21 и от решението за съединяване на тези две дела третият въпрос по дело C-39/21 не може да бъде разгледан при разглеждането на преюдициалното запитване по дело C-704/20.
- 69 В това отношение е важно да се припомни, че в рамките на преюдициалното производство, предвидено в член 267 ДФЕС, само националният съд, който е сезиран със спора и е отговорен за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда (решение от 6 октомври 2021 г., *Consortio Italian Management и Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, т. 35 и цитираната съдебна практика). Би било в разрез с тази постоянна съдебна практика да се изисква от Съда да отговори на преюдициален въпрос, с който поставилата го юрисдикция не иска тълкуване на правото на Съюза, за да реши висящото пред нея дело, а цели да допълни отправено от друга юрисдикция преюдициално запитване.
- 70 Следователно третият преюдициален въпрос по дело C-39/21 също е недопустим.

По същество

- 71 С въпроса по дело C-704/20 и с първия въпрос по дело C-39/21, които следва да се разгледат заедно, запитващите юрисдикции искат по същество да установят дали член 15, параграфи 2 и 3 от Директива 2008/115, член 9, параграфи 3 и 5 от Директива 2013/33 и член 28, параграф 4 от Регламент № 604/2013 във връзка с членове 6 и 47 от Хартата трябва да се тълкуват в смисъл, че в рамките на извършвания от него контрол дали са спазени произтичащите от правото на Съюза условия за законност на задържането на гражданин на трета страна, съдебният орган трябва служебно да установява евентуалното неспазване на непосочените от съответното лице условия за законност.

- 72 В това отношение следва, на първо място, да се припомни, че всяко задържане на гражданин на трета страна, без значение дали съгласно Директива 2008/115 във връзка с процедура за връщане вследствие на незаконно пребиваване, съгласно Директива 2013/33 във връзка с разглеждане на молба за международна закрила, или пък съгласно Регламент № 604/2013 във връзка с прехвърляне на търсещо такава закрила лице в държавата членка, компетентна да разгледа молбата му, засяга сериозно правото на свобода, закрепено в член 6 от Хартата (вж. в този смисъл решения от 15 март 2017 г., *Al Chodor*, C-528/15, EU:C:2017:213, т. 40 и от 25 юни 2020 г., *Ministerio Fiscal* (Орган, който има вероятност да получи молба за международна закрила), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, т. 105).
- 73 Всъщност, както предвижда член 2, буква з) от Директива 2013/33, мярката за задържане се състои в изолирането на лицето в определено място. От текста, генезиса и контекста на тази разпоредба, чийто обхват впрочем е меродавен за понятието „задържане“ в Директива 2008/115 и в Регламент № 604/2013, е видно, че задържането предполага засегнатото лице да се намира постоянно в ограничен и затворен периметър, съответно изолирано от останалото население и лишено от свобода на придвижване (вж. в този смисъл решение от 14 май 2020 г., *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság*, C-924/19 PPU и C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, т. 217—225).
- 74 Целта на мерките за задържане по смисъла на Директива 2008/115, на Директива 2013/33 и на Регламент № 604/2013 не е преследването или наказването на престъпления, а постигането на резултатите, преследвани с тези актове съответно във връзка с връщането на граждани на трети страни, разглеждането на молби за международна закрила и прехвърлянето на такива граждани.
- 75 Предвид сериозното засягане на правото на свобода, закрепено в член 6 от Хартата, и предвид важността на това право правомощието, признато на компетентните национални органи да задържат граждани на трети страни, е строго регламентирано (вж. в този смисъл решение от 30 юни 2022 г., *Valstybės sienos apsaugos tarnyba* и др., C-72/22 PPU, EU:C:2022:505, т. 83 и 86 и цитираната съдебна практика). Съответно мярка за задържане може да бъде постановена или продължена само при спазване на общите и абстрактни правила, които определят условията и реда за задържането (вж. в този смисъл решение от 10 март 2022 г., *Landkreis Gifhorn*, C-519/20, EU:C:2022:178, т. 62).
- 76 Общите и абстрактни правила, които, като общи норми на Съюза, определят условията за задържането, се съдържат в член 15, параграф 1, параграф 2, втора алинея, параграфи 4, 5 и 6 от Директива 2008/115, в член 8, параграфи 2 и 3 и член 9, параграфи 1, 2 и 4 от Директива 2013/33 и в член 28, параграфи 2, 3 и 4 от Регламент № 604/2013. Тези правила не засягат съдържащите се в други разпоредби от тези актове правила, с които се уточняват условията за задържането в някои хипотези, които не са меродавни в случаите по главните производства, като например хипотезите на задържане на ненавършили пълнолетие лица.
- 77 Посочените правила, предвидени в Директива 2008/115, Директива 2013/33 и Регламент № 604/2013, от една страна, и разпоредбите на националното право, които ги прилагат, от друга страна, са нормите, произтичащи от правото на Съюза, които определят условията за законност на задържането, включително от гледна точка на член 6 от Хартата.

- 78 По-специално, както се уточнява в член 15, параграф 1, първа алинея от Директива 2008/115, член 8, параграф 2 от Директива 2013/33 и член 28, параграф 2 от Регламент № 604/2013, съответният гражданин на трета страна не може да бъде задържан, когато може да бъде приложена ефективно по-лека принудителна мярка.
- 79 Когато стане ясно, че изброените в точка 77 от настоящото решение условия за законност на задържането не са били или вече не са налице, съответното лице се освобождава незабавно, както впрочем законодателят на Съюза изрично посочва в член 15, параграф 2, четвърта алинея и параграф 4 от Директива 2008/115 и в член 9, параграф 3, втора алинея от Директива 2013/33.
- 80 Такава е по-специално хипотезата, когато се установи, че процедурата за връщане, разглеждане на молбата за международна закрила или прехвърляне, според случая, вече не се извършва надлежно.
- 81 Що се отнася, на второ място, до правото на задържаните в държава членка граждани на трети страни на ефективна съдебна защита, трайно установена съдебна практика е, че съгласно член 47 от Хартата държавите членки трябва да осигурят ефективна съдебна защита на произтичащите от правния ред на Съюза индивидуални права (вж. в този смисъл решение от 14 май 2020 г., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU и C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, т. 142).
- 82 Що се отнася до задържането, общи норми на Съюза във връзка със съдебната защита се съдържат в член 15, параграф 2, трета алинея от Директива 2008/115 и в член 9, параграф 3 от Директива 2013/33. Последната разпоредба се прилага, по силата на член 28, параграф 4 от Регламент № 604/2013, и във връзка с уредените с този регламент процедури за прехвърляне.
- 83 Съгласно тези разпоредби, които материализират в разглежданата област правото на ефективна съдебна защита, гарантирано с член 47 от Хартата (решение от 14 май 2020 г., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU и C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, т. 289), всяка държава членка трябва да предвиди, когато задържането е разпоредено от административен орган, „бърз“ съдебен контрол върху законността му, било служебен, било по искане на съответното лице.
- 84 Що се отнася до продължаването на мярка за задържане, член 15, параграф 3 от Директива 2008/115 и член 9, параграф 5 от Директива 2013/33, който на основание член 28, параграф 4 от Регламент № 604/2013 се прилага и във връзка с уредените с този регламент процедури за прехвърляне, изискват периодично преразглеждане или периодичен контрол. Съгласно тези разпоредби преразглеждането или контролът се извършва „през разумни интервали“ и се отнася до въпроса дали продължават да са налице условията за законност на задържането. В хипотезата на задържане по Директива 2013/33 или Регламент № 604/2013 периодичните проверки трябва във всички случаи да се извършват от съдебен орган, като от своя страна Директива 2008/115 изисква контрол от такъв орган върху актовете по преразглеждане в случай на удължен период на задържане.
- 85 След като законодателят на Съюза изисква без изключение контролът дали са налице условията за законност на задържането да се извършва „през разумни интервали“, компетентният орган е длъжен да осъществява въпросния контрол служебно, дори заинтересованото лице да не е поискало това.

- 86 Както е видно от всички тези разпоредби, законодателят на Съюза не просто е установил общи материалноправни норми, а е въвел и общи процесуалноправни норми, които да гарантират, че във всяка държава членка съществува режим, позволяващ на компетентния съдебен орган евентуално след служебна проверка да освободи съответното лице веднага щом се окаже, че задържането му не е или вече не е законно.
- 87 За да може такъв защитен режим действително да гарантира спазването на строгите условия за законосъобразност на мярка за задържане по Директива 2008/115, Директива 2013/33 или Регламент № 604/2013, компетентният съдебен орган трябва да е в състояние да се произнесе по всички релевантни за проверката на тази законосъобразност фактически и правни обстоятелства. За тази цел той трябва да може да вземе предвид фактите и доказателствата, посочени от постановилия първоначалното задържане административен орган. Трябва също така да може да вземе предвид фактите, доказателствата и съображенията, които евентуално са изложени пред него от съответното лице. Освен това посоченият съдебен орган трябва да разполага с възможност да издири всички други релевантни за решението му факти и доказателства, ако прецени това за необходимо. Правомощията му при упражняването на контрол в никакъв случай не могат да бъдат ограничавани до преценка само на фактите и доказателствата, представени от административния орган (вж. в този смисъл решения от 5 юни 2014 г., *Mahdi*, C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, т. 62 и 64 и от 10 март 2022 г., *Landkreis Gifhorn*, C-519/20, EU:C:2022:178, т. 65).
- 88 Както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 95 от заключението си, предвид значението на правото на свобода сериозността, с която това право се засяга, когато лицето се задържа по причини, различни от преследването или наказването на престъпления, и изискването, изведено от установените от законодателя на Съюза общи норми, да се осигури високо равнище на съдебна защита, която да е съобразена с императивната необходимост лицето да бъде освободено, когато условията за законност на задържането не са или вече не са налице, компетентният съдебен орган трябва да вземе предвид всички обстоятелства, в частност фактически, които са му известни, така както са допълнени или изяснени в рамките на процесуалните действия, които според него са нужни съгласно националното право, и въз основа на тези обстоятелства евентуално да констатира неспазването на произтичащо от правото на Съюза условие за законност, макар неспазването на въпросното условие да не е било посочено от лицето. Това задължение не засяга задължението на съдебния орган, който съответно трябва служебно да разгледа такова условие за законност, да покани всяка от страните да вземе становище по това условие в съответствие с принципа на състезателност.
- 89 В това отношение не би могло в държавите членки, в които решенията за задържане се вземат от административен орган, да е допустимо съдебният контрол да не включва проверка от страна на съдебния орган дали с оглед на споменатите в предходната точка от настоящото решение обстоятелства е изпълнено условие за законност, чието неспазване не е било посочено от съответното лице, при положение че в държавите членки, в които решенията за задържане се вземат от съдебен орган, последният е длъжен да извърши такава проверка служебно въз основа на тези обстоятелства.

- 90 Възприетото в точка 88 от настоящото решение тълкуване гарантира, че съдебната защита на основното право на свобода е действително осигурена във всички държави членки, без значение дали същите предвиждат система, при която решението за задържане се взема от административен орган и подлежи на съдебен контрол, или система, при която това решение се взема направо от съдебен орган.
- 91 Това тълкуване не се опровергава от цитираната от Raad van State (Държавен съвет) практика на Съда, съгласно която предвид принципа, че инициатори на съдебния процес са страните, правото на Съюза не задължава националните съдилища служебно да вземат предвид нарушения на разпоредбите на правото на Съюза, когато разглеждането на тези нарушения би ги принудило да излязат извън рамките на спора, така както е очертан от страните, като се основат на факти и обстоятелства, различни от тези, на които е основала своето искане страната, която има интерес от прилагането на посочените разпоредби (вж. по-конкретно решения от 14 декември 1995 г., *van Schijndel и van Veen*, C-430/93 и C-431/93, EU:C:1995:441, т. 21 и 22, от 7 юни 2007 г., *van der Weerd и др.*, C-222/05—C-225/05, EU:C:2007:318, т. 35 и 36 и от 7 септември 2021 г., *Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras*, C-927/19, EU:C:2021:700, т. 145).
- 92 Всъщност установената от законодателя на Съюза строга регламентация на задържането и на продължаването на мярка за задържане води до положение, което не във всяко отношение наподобява инициран и очертан от страните административно-съдебен спор.
- 93 Следователно задължението на съдебните органи, на които е възложен контролът за законосъобразност на мерките за задържане, служебно да установят въз основа на посочените в точка 88 от настоящото решение обстоятелства неспазването на произтичащо от правото на Съюза условие за законосъобразност на такава мярка, се налага независимо от съдебната практика, цитирана в точка 91 от това решение, както и от въпроса, повдигнат от Raad van State (Държавен съвет) с оглед на решение от 7 юни 2007 г., *Van der Weerd и др.* (C-222/05—C-225/05, EU:C:2007:318, т. 29—31), дали относимите правни разпоредби са от обществен ред.
- 94 С оглед на всичко изложено по-горе на въпроса по дело C-704/20 и на първия въпрос по дело C-39/21 следва да се отговори, че член 15, параграфи 2 и 3 от Директива 2008/115, член 9, параграфи 3 и 5 от Директива 2013/33 и член 28, параграф 4 от Регламент № 604/2013 във връзка с членове 6 и 47 от Хартата трябва да се тълкуват в смисъл, че в рамките на извършвания от него контрол дали са спазени произтичащите от правото на Съюза условия за законност на задържането на гражданин на трета страна, съдебният орган трябва въз основа на известните му по делото обстоятелства, така както са допълнени или изяснени в състезателното производство пред него, служебно да установява евентуалното неспазване на непосочените от съответното лице условия за законност.

По съдебните разноски

- 95 С оглед на обстоятелството, че за страните по главните производства настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

Член 15, параграфи 2 и 3 от Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни, член 9, параграфи 3 и 5 от Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила и член 28, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство, във връзка с членове 6 и 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз,

трябва да се тълкуват в смисъл, че:

в рамките на извършвания от него контрол дали са спазени произтичащите от правото на Съюза условия за законност на задържането на гражданин на трета страна, съдебният орган трябва въз основа на известните му по делото обстоятелства, така както са допълнени или изяснени в състезателното производство пред него, служебно да установява евентуалното неспазване на непосочените от съответното лице условия за законност.

Подписи